

Leestafel.

1. GEREFORMEERD THEOLOGISCH TIJDSCHRIFT. Redactie: Dr. G. Ch. Aalders, Dr. T. Hoekstra, Dr. G. Keizer, Dr. C. Lindboom, Dr. J. Riddewijks. Uitgave van A. Gezelle Meerburg-Heusden.

In nieuw, bij zijn voornamen inhoud meer passend formaat, is de aflevering van den 16en jaargang van dit vak-tijdschrift in de Mei-maand verschenen.

Deze aflevering opent met een bespreking van ALBRECHT RITSCHL en WILHELM HERMANN door Dr. A. G. HONIG.

Aanleiding daartoe vond de hoogleraar in de omstandigheid, dat de redactie van het Tijdschrift hem ter recensie had toegezonden twee, ten vorige jare verschenen akademische dissertaties en wel die van Dr. KUIPERS: „de Theologie van Albrecht Ritschl“ en van Dr. L. C. ROOSE: „de Theologie van W. Hermann“.

De KAMPER dogmaticus, die met de nieuwe en nieuwste theologie niet minder dan met onze oude vertrouwd is, heeft zich blijkbaar gezet tot een vrij uitvoerige bespreking van de twee zo even genoemde Deutsche theologen. De 18 bladzijden toech, die hij voor deze aflevering schreef, vormen nog maar het begin der bespreking van RITSCHL.

Ook daarin toont hij reeds de hem door de redactie opgedragen taak niet te vergeten.

Die 18 bladzijden geven mij grond te vermoeden, dat wanneer deze bespreking, welke Prof. HONIG met zijn bekende bescheidenheid een „vluchtige“ noemt, voltooid zal zijn, wij daarin een doorzochte studie zullen hebben. „Stude“ waarbij het evenmin aan objectieve niteenzetting als aan kritiek, zoowel immanente als van uit gereformeerde standpunt, zal ontbreken.

Bij wijze van inleiding liet HONIG 6 bladzijden voorafgaan waarin hij het heeft over „de en vloed op het gebied der Theologie en der Wijsbegeerte“. Bladzijden, waarin hij vooral aanwijst hoe dit „eb en vloed“ geldt ten opzichte van KANT en HEGEL, om dan, na van de herleving van het Hegelianisme in dezen tijd en ook ten onzent te hebben gesproken, te komen op de herleving van het Kantianisme in de tweede helft der vorige eeuw, en zoo op RITSCHL.

In de daarop volgende bladzijden bepaalt Dr. HONIG zich in hoofdzaak tot de biographie en de hoofdwerken van RITSCHL, en de betekenis van diens School, waarbij hij dan tevens zijn oordeel uitspreekt over wat KUIPERS daaromtrent schrijft in zijn dissertatie.

Maakt het GEREFORMEERD THEOLOGISCH TIJDSCHRIFT met deze bijdrage van Prof. HONIG een goed figuur, niet minder doet het dat met die van Dr. G. Ch. AALDERS over HET HOUWELIJK VAN HOSEA. Met de twee opvattingen daaromtrent, de oudere of „allegorische“ en de nieuwere of „biographische“ kan Dr. AALDERS zich, en dat op exegetische gronden, niet verenigen. Het resultaat waartoe hij, na nauwkeurige exegese, meent te moeten komen is, dat de profetie bij zijn optreden (H. 1:2) het goddelijk bevel ontvangt om in het huwelijk te treden met een vrouw, van wie hem gelijktijdig voorzegd wordt, dat zij hem ontrouw zal worden en die daarom, „profetisch“, vrouw der hoerijen heet.

HOSEA huwt GOMER en nadat uit dezen echt drie kinderen zijn geboren, wordt de profetie (hoe, zegt A., weten wij niet) gewaar dat GOMER toetredt aan een vrouw is zoals hem voorzegd was. Zij verlaat dan het huis van haar man (H. 3:2). Daarna ontvangt echter de profetie op nieuw een bevel Gods en wel om haar, de trouweloze, wederom lief te hebben (H. 3:1), waaraan hij gevolg geeft door haar terug te voeren in zijn woning (H. 3:2).

Daarbij toont AALDERS dan aan waarom hij de overzetting onder Statenvertaling in H. 3:1 „die, bemind zijnde van haren vriend, nochtans overspel doet“, — onjuist acht.

Verder bevat de Aflevering een NALIEZEN over de benoeming van Dr. EKKHOF te LEEUWEN door Dr. W. J. AALDERS te GRONINGEN en eindigt met RECENSIE.

2. C. v. D. HOFVEN, Herv. Pred. te Enkhuizen. HANDLEIDING bij Brede'sche Bijbelsche Platen. Tweede kwartaal 1915. — J. B. Medde's Boekhandel en Uitgevers-Mij. Rotterdam.

Omdat ik onlangs deze „Bijbelsche Platen“ voor onze Christelijke Scholen en Zondagscholen“ hier heb besproken, mag ik niet nalaten ook op deze, thans bij die platen verschenen HANDLEIDING de aandacht te vestigen. Metterdaad voorziet deze Handleiding bij het vertellen-naar-de-plaat in een behoefte. Voor iedere plaats geeft zij: AANTEKENINGEN bij DEN „Tekst“; bespreking van de plaat, en een KORTE SCHETS VAN DE LES, die men naar aanleiding van de plaat geven wil.

Dr. v. D. HOFVEN is op dit gebied geen onbekende. Reeds vroeger schreef hij de Handleiding bij Brede'sche Zondagschoolrooster en ook met deze Handleiding heeft hij zich op verdienstelijke wijze van zijn taak gekweten.

De firma BREDEKAL voortgaande met om de 3 maanden een stel van 12 Bijbelsche platen te doen verschijnen en Dr. v. D. HOFVEN zal dan telkens voor een Handleiding zorgen.

3. H. HOEKSTRA, dienaar des Woords bij de Geref. Kerk te Arnhem, tot PRIS JONKER HEERLIJKEHEID. Tien Leereeden over Ephese 1:1 — 2:10. E. J. Bosch Bzn. — Nijverdal.

Deze preekbundel van mijn oud vriend HOEKSTRA herinnert mij aan de dagen van opgewekt kerkelijk en ook geestelijk leven, toen ik te ROTTERDAM in het VERKOOPLOKAAL, in den 66000er van 1887, den brief aan EPHES, voor de Gereformeerde Kerk, die daar, in het begin van dat jaar, in dolantie was gegaan, in „vervolgtoffen“ behandelde.

„Toen ik HOEKSTRA's bundeltje, waarin hij het te en de heil van het 2e hoofdstuk preekt, op stillen Zondagmiddag in de eenzaamheid van mijn studeerkamer, had doorgelezen, was mijn eerste gedachte: „wat is het toch een zegen, dat wij geen fabriekswaars zijn, dat wij bij alles waarin wij op elkaar lijken, toch ook iets „eigen“ hebben“. En mijn tweede gedachte was: „wat is dit goed werk!“

HOEKSTRA preekt anders dan „n ander. En omdat hij het zo goed anders doet, is dit individueel zo bekoorlijk.

Het is niet wat men gewoonlijk „mooi-preeken“ noemt.

Het is heelemaal niet „gewoonlijk“, maar daarom is het juist zo frisch en pakt het zo.

Deze preeken met hun, in de eigen bewoording van den tekst geannoteerde thema's hebben al den schijn van meditaties, en toch zijn het leerredenen.

De „leer“ ontbreekt er allerminst, in, maar het leer-stuk wordt aan de hoorders steeds zo toegediend, dat het, ook voor wie geen dogmatist is van zijn vak, licht verteerbaar is.

Achter de tekstverklaring zit een nauwgezette exegese, maar van al dat studeerkamer-werk werkt niet in de preek niets, en toch biedt zij een „opening van het Woord“, die den hoorder,

als hij thuis zijn Bijbel leest, nog na jaren ten goede zal komen.

„n Afzonderlijke toepassing, liefst met de bekende trias: „wee-wee“, „ach-ach“ en „juich-juich!“ houdt HOEKSTRA er niet op na. De heilzame kruiden liggen door heel de preek heen. De heilzame kruiden, ook voor het „geestelijk leven“. En in de onderkenning, in de kennis der voorbedeeldmiddelen tegen en der genezing der krankheden van dit leven, toont deze prediker zich een ervaren zielenzorger.

Soms is in deze preeken de „verdeling“ aangegeven en dan makkelijk te onthouden; soms verwezen, maar ook dan zit er „n door-dacht plan in en toog de prediker allerminst uit, niet wetende waar hij komen zou.

Deze preeken zijn kort, ook „n deugd. De taal is zuiver, door heel-eenvoudig. Het descriptieve is HOEKSTRA's fort niet.

Maar niettemin zijn deze preeken zo, dat hun einde eer overvalt, dan dat het met smarte verlangd wordt.

En ten slotte nog dit. Wat mij in deze preeken ook zo aantrekt, is de fijne humor, die, zonder aan de waardigheid van toon te hinderen, er hier en daar in spreekt.

In de eerste van het tiental, die over Ephese 1:1 — 4, heet het: „In 't adres van dezen brief moogt ge wel eenige verandering maken“.

Toen de prediker dat zoo zei, zal wel 'n enkel hoorder bedenkelijk hebben gekoken.

Misschien zal ook een of ander aankomende theologant onder zijn gehoor, 'n kritische uitgave van het Grieksch-N.T. hebben ingezien. Doch dan komt niet de veranderde lezing, die theologantje verwacht en HOEKSTRA heuch ook wel kunt.

Maar, uit een oogpunt van pakkend-preeken meesterlijk, komt er dan: „Ge moogt wel lezen: „aan de heiligen die te Arnhem zijn, en gelooven in Christus Jezus“.

Ik kan met 'n goed geweten de lezing van deze leerredenen aanbevelen; ook in vacante gemeenten, waar men „leekerk“ houdt.

Voor die eerste uit den bundel maak ik daaromtrent geen uitzondering; want ik weet, dat de broeders ouderlingen, nooit aan „preek-lezen“ doen, zonder de preek te hebben gelezen.

G.

Uit de Pers.

In de Kerkbode van Overijssel en Drenthe wordt terecht gewezen op den plicht der ouders om hun kinderen te wennen regelmatig ter kerk te gaan.

Tot een goede Christelijke Opvoeding behoort ook dat men 'n kinderen wenne geregeld ter kerk te gaan.

De kinderen hebben daarin lang niet altijd evenveel zin, ja, „gewoonlijk“ is de trek om thuis te blijven, of buiten de vrijheid te genieten, veel grooter dan om mede op te gaan naar het huis des gebeds.

Wij kunnen zeggen: helas! En met 't volste recht. Doch het blijft niettemin een feit: gunstige uitwerkingen daargelaten, willen onze kinderen liefst niet naar de kerk.

Na kunnen de ouders daarvoor gaan jerenieeren, maar daarmee schieten zij geen steek op, ik geloof nie, dat klagen van niet te veranzen met diepe, innerlijke smart! Ook een gunstigen invloed op de opvoeding oefenden. En de kinderen vinden talrijke klagenzangen akelig vervelend. Zij hebben veel liever een flinken draal om de ooren!

Dus geen jereniaden. Dat baat onze kinderen niets. Ze zijn ook dikwijls te onwaarschijnlijk. En dan is 't heelemaal mis!

Weet ge, waar onze kinderen wat aan hebben? Aan heilichheid, beslistheid van de zijde der ouders. Staat het bij de ouders als een paal boven water, dat Jan, omdat hij nog jong is, of misschien nog maar de Zondagschool gaat, eenmaal naar de Kerk moet, en niet voor wie den redenen niet gelden, trouwloos, dan is die heilichheid der ouders de grootste steun voor de kinderen om hun zucht tot kerkverzuim te overwinnen.

Onze taak in dit stukje is dus aangewezen: Om als ouders te sterken in de overtuiging, dat ook onze kinderen geregeld ter kerk moeten gaan.

Er stelt zich nogal een en ander tegenover. Daar zijn er de redeneeren: Het kind begrijpt er toch niets van, of althans weinig, zodat het zich verveelt. Daar is wat van aan! Misschien zelfs v.e.l. Doch niet alles. Vele kinderen, vooral in wie reeds vroeg de vrees der Heeren woont, nemen meer van de preek op, dan men gewoonlijk denkt. We laten laats nog van een man, nu ongeveer 50 jaar, dat een preek over Hab. 3:17, 18, de eerste of de tweede, die hij hoorde, niet minder dan 40 jaar geleden, hem sinds dien tijd het genoemde B.-woord onuitwisbaar in den geest had geprent.

Maar ook benevens dat: Gaat de zegen in Gods huis uit sluitend van het begrip: „Wat is dat? Het huis Gods zelf, dat indruk op de ontvankelijkheid harten der kinderen maakt: is daar niet de verandering der gemeente, die aticht; is daar niet de plechtige stilte ondanks zooveel volk, die treft; is daar niet het gemeenschappelijk gezang, dat roert, de plechtige zegen, die verkwikt, het gebed, dat de harten naar boven voert, ook al worden de woorden niet begrepen?

Zeer vele indrukken doet het kinderhart op in het huis des Heeren, wanneer het daar is zoals het behoort: een huis des gebeds, en een huis van veel gepraats en veel gekijks. Onze kerken steeken in dat opzicht gunstig uit boven vele andere, maar kon het vaak nog niet beter? Zeker, het gebed is niet heilig, maar de dienst? Er moet aan den dienst geen heiliging voorafgaan?

Nu is het waar: van indrukken wordt het kind niet zalig. De zaligheid is uit het geloof, en het geloof is uit het gehoor, en het gehoor is uit het Woord Gods. Maar indrukken zijn wel goed om de harten toe te bereiden en ontvankelijk te maken. Ze zijn als de milde regen, die de harde kluit doorwekt en straks verandert in zachte aarde, die het zaad ontvangt en 't gelegenheid geeft de teedere worteltjes te schieten.

Dus al waren 't ook alleen indrukken — des neen — dan nog zou er voldoende reden zijn, om onze kinderen ter kerk te doen gaan.

Daar zijn andere menschen die redeneeren: Och, een mensche moet eigenlijk dan alleen naar de kerk gaan, als hij er behoefte aan gevoelt. En die behoefte bestaat bij een kind zoo goed als nooit.

Dus... laat de kinderen maar thuis blijven en van Gods heerlijke schepping genieten.

't is een fraai sophisme! Hoeveer een oprechte begerte naar de bediening des Woords de kerkelijke genadegave voor den kerkganger is en de beste grond voor een waarachtigen zegen, wij zouden zeggen: Juist die de minste behoefte gevoelt, heeft den dienst des Woords het meeste noodig.

Daar is zooveel Gods heerlijke schepping genoemd en er is, vooral voor eenige jaren, heel wat geschermd met den tempel van ongekoren hout, waar men God ook kon aanbidden en dienen (en meteen van de moede natuur genieten!) maar vergeeten wij het toch nooit, dat niets ter wereld, noch in noch buiten huis ons kan binden, wat ons aangeboden wordt in het huis des Heeren.

Daar spreekt de Verbi Divini Minister, de Dienaar des Goddelijken Woords. Zijn woorden komen ons toe als rechtstreeks van God. Hij is de boesprediker, die Gods gerechtigheid doet branden op onze zondige ziel als met rechtstreekske stralen, maar ook de gezant van Christuswege, die de genade aanbiedt, om niet. Zoo zijn wij dan gezanten van Christus' wege, alsof God door ons hant; wij bidden van Christus' wege: laat u met God verzoenen. (2 Cor. 5:20).

Ieder mensche, niet het minst hij die het niet gevoelt, heeft behoefte om voor God gesteld te worden, om rechtstreeks te staan voor den spiegel van Gods Woord, zo dat hij zich zelf moet zien in zijn ware gedaante. De moderne mensche niet minder dan die van Laodicea zegt in zijn hart: Ik ben ziek, en verijkt geworden, en heb geen dings gebrek. En hij weet niet, dat hij is ellendig, en jammerlijk, en arm, en blind en naakt.

Zoo is de werkelijke toestand van den mensche. Dus de behoefte is er, onverschillig of te gevoeld wordt of niet. En juist wie se niet gevoelt voor hem is kerig aan het meest noodzakelijk. Het gaat om zijn eeuwige wel of zijn eeuwige wee.

We willen niet overhijven en dus ook acht geven op de vraag: Is dan buiten de kerk Gods stem niet te beluisteren. Spreekt dan zijn Woord, dat Hij in de Hellige Schrift ons schonk, niet tot ons? Zeker, de wet blijft nog steeds een tuchtmester tot Christus en het Evangelie een balsam der geplaagde ziel, maar... toch in de kerk is de plaats, waar de ziele leedzaam naar den zondar wordt geopend. De mensche is zoo eeuwig en wil zich zelf zoo licht verschoonen en gerust stellen, bedekt zich zoo gaarne met vijgeladeren om zijn schande te verbergen. Dat is onder de bediening des Woords niet zoo licht mogelijk. Revenat! opgaan naar het huis des Heeren is overeenkomstig zijn wil. Er ware hier heel wat meer van te zeggen, maar feitelijk is het niet aan de orde.

Laten wij dus, waar hun eeuwig belang op het spel staat, onze kinderen gewennen geregeld naar de kerk te gaan, en 't hun zoodoende gemakkelijk te maken, om ook op lateren leeftijd de ouderlijke bijeenkomst niet na te laten. Leer den jongen de eerste leedzaam naar den zondar zijn wegs, als hij ook end aan gewoonden zijn, zal hij daarvan niet atwijken. (Spr. 22:6).

Buitenland.

N.-Amerika. De prediking van Billy Sunday.

Wij vonden in de Amerikaansche Wachter de volgende beschrijving van het optreden van Sunday:

„Gij zijt een vreemdeling in de stad? Gij hebt nog nooit een van Sunday's meetings bijgewoond? Gij hebt alleen maar iets bij geruchte van deze rival-„evangelist“ gehoord? Volg mij dan nu om iets van zijn prediking te vernemen. Gij weet dat gij vroeg gaan moet, als gij nog een plaatsje in den reusachtigen tabernakel wilt hebben. De clerk van het hotel waar gij verblijft, heeft het u reeds gezegd, en u in alle kleuren meegedeeld hoe de geheele stad naar hem uitgaat, of, om de Amerikaansche uitdrukking te gebruiken, in zijn „grip“ is. Derhalve gaat gij heel vroeg. Maar als gij den „tabernakel“ nadert zijt gij, dat reeds duizenden voor de deuren staan te wachten op het oogenblik dat deze geopend zullen worden. Het is gebeurd dat voor den middagdienst van 3 uur, reeds de morgens om 5 uur de menschen aankwamen. Terwijl gij staat te wachten en de menigte steeds meer aangroeit, zijt gij dat alle klassen der maatschappij onder de menigte vertegenwoordigd zijn. Gij zijt daar in de natte sneeuw staan wachten der rijksten en de „most prominent people“ van de stad, zoowel als de armen en nedersten. Allen staan hier zoowel wat toegang als zitplaats betreft op gelijke trap. Er wordt dienaangaande geen onderscheid gemaakt. Hoezeer Sunday ook gevraagd of hoeveel geld hem voor „gerevereerde plaatsen“ geboden wordt, hij verwerpt zulke aanbiedingen. Alleen Corporates, verenigingen enz. geeft hij soms voor een bepaalden avond „reserved seats“.

Men verveelt zich al wachthende niet. Elk praet druk over de meeting.

Eindelijk gaat de deur open. Breede stroomten gaan naar binnen, waar zij door een groot corps van wel getrainde „ushers“ op hun plaats gebracht worden. Als gij goed en wel gezeten zijt en rondziet, raakt gij van de eenen verwondering in de andere. Gij dacht in een groote schuur te komen, van binnen maar slecht verlicht, en gij zijt u in een schoone zaal, schitterend electrisch verlicht en met vlaggen en banieren en teksten prachtig versierd. „God haat duisternis“, zegt Sunday.

En welk een menschenmenigte! De zaal heeft 10,000 zitplaatsen en nog voor 2 of 3 duizend menschen staanplaatsen. In een oogenblik is alles tot op het uiterste bezet, en duizenden moeten nog buiten blijven.

Naar het platform ziende valt uw oog daar op een lange witte banier met de woorden „Get Right with God!“ Achter het platform is een koer van verscheidene honderden zangers en zangeressen. Als gij even gezeten zijt, doen verschillende uitroepen u naar een kleine deur bij het platform zien en: „Dat is Sunday!“ „Here he comes!“ Een slanke, middelmatiggroe man, keurig gekleed, in elke beweging kraant en electrische openbarende ziet gij door de zijdele zijk naar het platform begeven. Op het platform zijn alreeds een aantal leden van de Sunday-partij tegenwoordig. Want een geheele staf van vaste medewerkers staat Sunday bij zijn arbeid terzijde. Elk heeft in dien staf zijn eigen werk. De een voor voorbereiding van de meetings, de ander voor zang en muziek, de ander voor alzonderlijke meetings enz., enz. Dan rijst het koer op en een rangdienst van een half uur wordt gehouden. Het gezang is indrukwekkend. Het vormt een voornaam deel van een Sunday-campaign. Het koer bestaat uit verscheidene honderden stemmen en wordt door bekwaame zangers van de plaats waar de meetings gehouden wordt, reeds weken voordat Sunday met zijn meetings begint, aangesteld en geoefend. Gedurende de muziek komt er nog een of andere groote society binnen, — het zijn dikmaal oudstrijders, de vaandeldragter met een arm gaaf voorop, — zij nemen plaats op de „reserved seats“. Gij kunt zien, het tref Sunday, zijn vader was ook in dien oorlog, en bleef er in. Zoo is alles welverzorgd. Voor orde wordt streng gezorgd. Kinderen mogen er niet in de zaal zijn. Naast de zaal is een „checkroom“, waar moeders, zoowel als een suitcase checken, hun babies afgeven. Bekwaame nurses verzorgen de gecheckte babies. Onder het zingen wordt de collecte gehouden voor de kosten van den tabernakel. Nieuwe melkpannen, aan den muur hangen, gaan rond, en in een oogenblik is de collecte geschied. Dan wordt aan een van de plaatselijke predikanten, die in grooten getale op bij het platform zitten, gevraagd te bidden.

Daarna begint Sunday met zijn preek. Hij spreekt eerst betrekkelijk zacht, doch zoo dat hij overal goed gehoord wordt; toch is er iets in den man en in zijn spreken, dat u zegt dat hij spoedig beginnen zal donderslagen en bliksemschichten uit te werpen. Handen en voeten, heel het lichaam raakt van lieverleij in beweging. Als een balspeler, als een verbi, als een atleet die den duivel in eigen persoon voor zich heeft, niet gij hem over het platform gaan, naar voren komen, zich voorover buigen, zich oprichten, zijn vuisten hallen, met zijn voeten trappen, zijn armen uitstrekken, en zoo meer. „Het schijnt een groot oorlogsschip dat in volle actie en onvermoeide vlugheid „broadsides“ geeft“, zegt iemand.

Uit heel het optreden merkt gij, dat gij met een geweldige persoonlijkheid in dezen spreker te doen hebt. Hij is ten hoogste ernstig in zijn strijd tegen de zonde en om de menschen tot God te roepen. In niets ontziende taal legt hij de zonde in al haar gemeenheid en laagheid en verderfelijkheid bloot. Dan weer geeft hij geestelijke „ribbestooten“ die luide „amens“ uit die zaal te voorschijn roepen. Dan weer rake zetten of aangrijpende illustraties die lud applaus doen opgaan. Dan weer luide eigenaardige vergelijkingen dat een lud gelach de zaal doet schudden. Niet zelden zulke aangrijpende voorvallen, dat een traan in 't meest cynische oog opwelt.

Het geheel in een taal die niets met de gewone Engelsche kanseltal uit te staan heeft; hij spreekt en roept zoals het volk spreekt, zoals het zijn eigenaardige termen heeft, soms termen en woorden zoals balspelers, atleten, het volk uit de achtertuinen, zeelieden, lumberjacks, enz., gebruiken. Hij wordt zoo warm dat zijn kraag weldra slaau valt, terwijl het zweet van zijn gezicht loopt. Af gaat in eenmaal kraag; en uit gaat de jas; en hij preekt in zijn overheid zonder ophouden door. En terwijl hij de punten van zijn prediking bij zijn gehoor thuisbrengt, slaat hij op de lesenaar dat de spanen er afvliegen.

Na een goed uur is hij klaar. Een even eigenaardig gebed volgt. Dan roept hij de zondar tot bekering, en die beloven willen een nieuw leven te willen leiden en zich aan Christus over te geven, worden verzocht naar voren te komen, en hem de hand te geven. Een korte pauze met aangrijpende milte volgt en dan komen zij naar voren, eerst enkelen, dan meer, eindelijk geheele getallen. Oude mannen, jonge meisjes, armen, rijken, mannen, vrouwen, oudstrijders, business-mannen, politie-mannen, tramps, society-ladies, winkelmisjes, alle soort. Zij krijgen van de ushers kaarten om hun naam en adres in te vullen en den naam van de kerk waartoe zij wenschen te behooren; welke kaarten straks weer opgehaald worden. Sunday spreekt hun toe om bij de goede keuze te volharden en bidt Gods leiding over hen. Dan is er veel handgeven en blijdschap van vrienden en bekenden en predikanten. Dan zingen en men gaat uiteen“.

— De Presbyteriaansche kerk en het Union Seminary.

We schreven over den strijd die in de Presbyteriaansche kerk is ontbrand, welke werd ingeluid door een oproeping van predikanten en gemeentelieden om de hoofdwaheden die de christelijke Kerk beijdt, te handhaven, terwijl de gemeenten vermaand worden geen predikanten van de moderne richting te beroepen.

De groote Presbyteriaansche kerk heeft zich in de laatste jaren ijverig betoond in het stichten van kerkgebouwen; zij legde zich toe op philanthropie; ook op sociaal gebied trachtte zij zich verdienstelijk te maken, inmiddels drong echter het modernisme in haar veste binnen, en de tegenstand dien men van rechtzinnige zijde daartegen bood, was niet krachtig.

Daarin is verandering gekomen. In verband hiermede wordt met gespannen verwachting de samenkomst der General Assembly te genoot gezien. Onder de belangrijke quaesties die op deze algemeene synode zullen ter sprake komen,

behoort de verhouding van de Union Seminary tot de Presbyteriaansche kerk. Dit Seminarium te New-York gevestigd, verbrak den band met de Presbyteriaansche kerk. Maar niettemin oefenden enkele hoogleraren aan deze instelling verbonden, invloed uit op het Presbyterium (classis) voort New-York. De hoogleraren wisten in die Classis te bewerken, dat hunne leerlingen door de poort der classis de Presbyteriaansche kerk binnenkwamen, en de leerlingen waren over het algemeen puer modern.

Door de Algemeene Synode die te Atlantis gehouden werd, is een commissie benoemd om de verhouding waarin de Union Seminary tot de Presbyteriaansche Kerk staat, te onderzoeken uit een Staatsrechtelijk, dogmatisch en kerkrechtelijk oogpunt. Twee jaren lang heeft deze commissie, aangesteld uit bekwaame leeraars en leden der Presbyteriaansche kerk, waaronder advocaten van naam, gearbeid en zij is nu in staat om met een eenstemmig advies voor de nieuwe Synode te komen.

Onder de vragen die deze commissie had te onderzoeken, is ook deze, of er fondsen zijn gegeven aan Union Seminary, waarover de Presbyteriaansche kerk te beschikken heeft. Wanneer dit het geval blijkt te zijn, dan heeft de Presbyteriaansche kerk het recht te zorgen, dat deze fondsen gebruikt worden in overeenstemming met de bejeldenis der Kerk. Zij heeft dan in te grijpen en het Union Seminary tot een instelling te maken die de Presbyteriaansche kerk dienen kan.

Blijkt het uit het rapport, dat er geen fondsen zijn, waarover de Presbyteriaansche kerk het zeggenschap heeft, dan behoort zij elken band met het Seminarium los te maken, gelijk het Seminarium van zijn zijde alle betrekking met de Presbyteriaansche kerk verbrak. Hieruit zou niet moeten volgen, dat men geen kandidaten van het Union Seminary zou willen toelaten tot den dienst des Woords — in de Geref. Kerk moet het beginsel van vrije studie heerschen — maar men zal den candidatuul van dat Seminarium niet langer kunnen accepteren.

Met belangstelling zien wij de besluiten van de algemeene synode te Buffalo tegemoet.

GEMENGD NIEUWS.

Gehelenthouding. In den Staat Michigan moesten op de 1sten Mei 342 lokalen waar men alcoholische drank verkoocht, gesloten worden.

Zoo is dan ook een groot deel van Michigan „droom“ geworden. De gehelenthouding heeft in den laatste tijd veel overwinningen te boeken. Dat Rusland den sterken drank heeft verboden, dat het Engelsehof het voorbeeld gaf van gehelenthouding, dat in Frankrijk de alabast buiten de deur is gezet, zijn verlijdende dingen.

In N.-Amerika werd in de volkovereenwoordiging een voorstel gedaan om door de gehele Verenigde Staten heen het verbruik en het verkoopen van alcoholische dranken te verbieden; het kon niet de meerderheid verwerven, maar er werden toch vele stemmen op uitgebracht.

Troosthoed. De „Evangelische Troosthoed“, die in Berlin zijn zetel heeft, heeft ten doel in de Evangelische landstreek van Pruisen te zorgen, dat bij sterfgevallen de achterblijvenden gratis christelijke troostschrijven ontvangen.

WISCKEL.

Officiële Berichten.

VELDPREDIKING.

Verleende hulp in de maanden Maart—April 1915:

De Kerk te Tilburg werd bijgestaan door:

7 Maart Dr. Postema, van Beilen, Dr. Kuiper, van Rotterdam, Dr. Thijs, van Hatten, Dr. Bolder van Vroomshoop.

14 » Dr. Kullmann, van Utrecht, Dr. Buitenhuis, van Vreeswijk, Dr. Heij, van Tienhoven, Dr. de Jager, van Wolfaartsdijk.

21 » Dr. Miedema, van Groningen, Dr. Kapteijn, van Giesendam, Dr. Pijma, van Oudega (W.), Oef. Koster, van Valthemond.

28 » Prop. van Vollenhoven, van Amsterdam, Dr. Wielenga, van Hazerswoude, Dr. Goslinga, van Schiedam, Dr. Groeneweld, van Oenkerk.

11 April Dr. v. d. Boon, van Uithuizermeeden, Dr. Scheepma, van Roodeschool, Dr. v. d. Berg, van Landsmeer, Dr. Prins, van Oudega (Sm.).

18 » Dr. Kluhauer, van Wommels, Dr. Middelloop, van Nijkerk, Dr. de Boer, van Garrelweer.

25 » Dr. Ploos van Amstel, van Utrum, Prop. v. Vollenhoven, van Amsterdam, Dr. Rietberg, van Koudekerk.

De Kerk te Eindhoven door:

7 Maart Dr. Jansen, van Bierum.

14 » Dr. Westerbeek v. Eerten, van Kampen.

21 » Dr. Vermaat, van Makkum.

28 » Dr. Binnema, van Munsterzijl.

11 April Dr. Heeres, van De Lier.

25 » Dr. Korfer, van Gauw.

De Kerk te Breda door:

11 April Dr. v. Setten, van Bergambacht.

18 » Dr. Vrieling, van Scheemda.

De Kerken te Hellevootsluis en Nieuw-Helvoet door:

28 Maart Dr. v. Pernis, van Heerjansdam.

25 April Dr. Koster, van Maassluis.

Deze dankbaar aanvaarde bijstand stelde in staat hulp te verlenen in de veldprediking, behalve in de boven reeds genoemde plaatsen, te Berkel, Udenhout, Moergestel, Oisterwijk, Riel, Alphen, Baarle-Nassau, Reusel, Hapert, Thorn, Neeritter, Grahth, Weebosch, Bergeijk, Loijsgestel, Borkel, Valkenswaard, Soerndock, Buddel, Helmond, Geldrop, Gilze-Rijen.

In overleg met de heeren Veldpredikers is voor de maanden Mei—Juni ook reeds in alle behoeften aan hulp regelend voorzien. Zullen echter intijds de diensten voor de zomer- en herfstmaanden kunnen worden geregeld, dan is een vroegtijdige opgave van de bereidvaardige kerken en predikanten niet ongewenscht.

De Kerken gelieven die opgave te adresseeren aan den Secretaris, Dr. A. H. van Minnen te 's-Gravenzande, en niet aan ondergeteekende, die zich belast heeft met de nadere regeling der plaatsing.

Naam Deputaten der Generale Synode ad hoc, T. GERBER.

's-Boch, 10 Mei 1915.

Korte notulen van de vergadering der Gereformeerde kerken in de classe Barendrecht, gehouden te Barendrecht 5 Mei 1915.

1. Dr. Greydanus opent namens de roepende kerk van Zuid-Beyerland de vergadering. Gezongen wordt Ps. 69:14. Gelezen Jesaja 62. De praeses gaat voor in gebed.

2. Op verzoek van den praeses zien Dr. Gooite en Heideema de credentiebrieven na. Alle kerken zijn wettig vertegenwoordigd. Twee kerken hebben een instructie.

3. Het modernisme bestaat uit Dr. Greydanus praeses, Dr. Steenhuis scriba en Runia assessor.

4. De actuaris leest de notulen der vorige vergadering. Ze worden geteekend.

5. De volgende aanvragen om vervulling van vacaturebeurten worden toegestaan. Aan de kerk van Strijen drie, Zuid-Beyerland twee, Ridderkerk drie, Klaaswaal drie en classe Bri